

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Discursus Prædicabiles, Sive Viridarium Sacrarum
Concionum**

Paoletti, Agostino

Coloniae, 1677

Altera Pars.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55660](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55660)

Fuit, qui de hoc jumento diceret, Egregium principium cito destitutum; Bene incipit, male detinetur. Ac ideo à sacrificiis fuit abactus; quia illorum, qui in virtutibus non perseverant est symbolum. Hinc Poëta: *Proponere, & non perficere, est ludere gratia.*

Sic quoquam ingenio, & virtute ad sidera vocat. Detinet in medio tranne causa levi.

S. Luc. cap. 17. Gen. cap. 19.

16. Inter alia documenta Christi illud, quod sanctus Lucas annotavit maxime considerandum censo. Pœnas diluuii, & ignis tempore Noë, & Loth receptens ait: *Memores estote uxoris Loth.* An hæc uxor Loth non est illa, quæ iussa Angelorum violans *Noli respicere post te, retrospexit, & à Deo conversione in statum salis est punita?* sed si adeo sit miseris, ut nec umbram flagellorum, qui effectus sunt divinæ justitiæ vindicativæ, & punitivæ ab hominibus videri vellet, quomodo hoc factum multorum memoria forsitan obliuiscatur, rursus in mentem revocat: hæc foemina iter aggredi, ac illud interpolatè usque ad montem Segor producere debuit, sed illa gressus sicut, acriter interruptis hinc in penam perseverantiæ violatæ, quando *conversa est retrorsum, versa est in statuam salis.*

Abulen. in cap. 19. Gen. sol. 505. co. 2.

Opinio est Abulensis. *Quare autem in statuam magis, quam in aliquid aliud mutata fuerit? causa est, quia sal condit, & saporem dat cibis, ideo sapientiam designat, & est sensus quod uxor Loth in salis statuam versa, per suam penam nescit docet à bono incepto nunquam desistere, ne peior exitus non sequatur.* Et quid aliud Saluator verbis allatis: *Memores estote uxoris Loth?* nisi quod non perseverantibus severæ pœnæ mancant, docere voluit.

Ecl. 1.

17. Hinc Ecclesiasticus, *Va his, qui perdidit sustinentiam, & qui dereliquerunt vias rectas, & diruerunt in vias pravas.* O mille infelices, qui Deo in fervore, & charitate famulari incipiunt, ac paulatim tepescunt! viam perfectionis aggrediuntur, sed ex improvise gressus per vias curvas vitorum retrahunt. *Sustinentiam quidem perdunt, qui bona inchoant, non consumunt: qui bus nimirum via esse dicitur, quia non solum incepti laboris mercedem perdunt, sed etiam Apostatus sui pena feriuntur.* Illa navis velis extensis undas supervolat, ut ad portum appellat videret, sed illud à pisciculo remora dicto sistitur, ac tenetur. Mirares videre homines in virtutibus radicatos, spiritui deditos portum perfectionis aspirare, ac dein ab exigua remora bonorum terrenorum detineri. De his ille doctus loquens canebat,

Greg. in cap. 2. Ecl.

Hos ego jure cum divo Paulo interrogem: *Currebatis bene, qui vos impedit? qui traxit deos in ferrum vos transformavit?* antea et dicit, *non estis inertes in observantia divinorum, & factorem præceptorum.* *Currebatis ante in servitio Dei, sed nunc precipites per vias æternæ perditionis vos currere video, Quis vos impedit? O Deus unicus affectus terrenus, unica facies larvata, non fructum, quod nil aliud est quam terra fulvora à sole superinducta. Ah quantum à vobis ipsi differis, & ab illa perfectione, cui ferventer incubistis dum vos servitio Dei consecratis, distitistis? Perjustis, ait Sedulius, hæc, quam nunc persequimini, non est ex eo, qui in principio vos vocavit, sed ex hoc, qui postea vos contrivit.* Agebat ergo ad illum statum sanctitatis à quo hactenus abieratis redite. Quid forsitan in animæ virtutibus vos satis profecisse putatis? *Cum feceris omnia que præcepta sunt vobis, sicut locustinæ facimus.* Ne ergo à productione virtutum usque ad finem celsitis, donec inveniatis. Recordemini quod virtus boni operis per eternitatem est, & non virtutis dici ut: qui autem per peccata vicia usque ad finem, hic salvis erit. Quædam.

ALTERA PARS.

18. Perseverantia est bonum, sed non sufficit ambulanti per viam perfectionis, sed in virtute in virtutem quotidie procedendum est. Non lucrari est amittere. Et dives Bernardus: *Nullo perficere nunquam desicere est.* Unde sanctus Pater Anselmus semper novos gradus aditum hortatur. *Nullam gradum bona vicia, quam iam ascendis, custodire sufficit, qui semper ad altum usque perficere non appetit; semper igitur necesse, ut ascendeat ad profectum, qui semper vult curare de futuris.* Et dives Fulgentius: *Sicut qui ad patriam veniens, ad domum perveniat semper habet ubi ardeat, sic etiam nos quamvis in hoc mortali corpore cognovimus peregrinamur à Domino, præ cuius vicia velle est, in qua semper habemus, ubi possessionis proficere.*

19. Deus Adamo, ejusque propegnit hoc mandatum dedit: *Crescite, & multiplicamini, & replete terram.* Hic difficultas mihi subornata. Actiones libera, & non necessaria, & naturalia, quarum una est crescere materia tantum præceptum

dicendum fuit. Divus Basilus non intelligi hic accretionem corporis, sed animæ putat. Anima enim, dum quotidiana propagatione se ad perfectiorem promovet, nobis dicitur esse creata, ratione non autem rationis hominibus.

20. Chronologus Moyses cujuslibet diei opera creationis recensens finem diei semper sic terminat. Et factum est vespere & mane dies unus. Idem de omnibus aliis reperit. Hic dubium non habetur, si noctem aurora præcedat, potius dicere debuit. Et factum est in mane: & vespere dies unus. Illogice Magister docere respondet. Primum diem non habuisse auroram. & mane, quod est terminus præcedentis noctis, sed fuisse statim clarum lucem, idcirco illius diei prius fuisse vespere, potius fuisse mane. Periculis Hebræis tres fuisse dies oporuit. Legalem, ad vespere usque ad vespere. Naturalem, ab ortu solis ad ortum. Utilem, à medio noctis ad medium noctem. Et Moysen de legali horum assere. Divus vero Hieronymus diem à nocte incensisse, ac in altera nocte terminatum vult. Noctem verò non ad præcedentem sed ad subsequentem diem pertinuisse. Et diem naturalem in legem à vespere ad proximum consequentem vespere non censeri solitum. Sic legimus in Levitico. A vespere usque ad vespere celebrabatur sabbatum vigilia. Ergo verò doctrinæ Stephani Cantuariensis hæretico, qui hoc factum ponderans ait: Bene est, quod vespere sequitur mane, quia vespere significat perfectionem operis, mane autem inchoationem.

Demons trare voluit eum qui in operibus, & gratia ad vespere perfectionis pertigit, ad mane redire debere, hoc est ac si nil profecisset, aggressio vitæ illi rependenda est. Hic stylus semper est observandus ut de die in diem novis gradibus ascendatis coram Deo discaturus. Colligo, aut qui diem moderatus quod qui attigerit perfectionem, ad mane redeat nempe ad inchoationem virtutis, quasi nihil operatus fuisset, ut sic maximam assequatur perfectionem. Et divus Leo in genere loquens: Quoties libet quisque iustificatus sit, habet tantum diem in hac vita, ut quo probatur & perfectior esse possit.

21. Filios Dei charissimos sibi Apostolos edocere volens, quomodo regnum cælorum obtineant, puerum ex illis vocat sic ad eos mystice dicitur. Nisi efficiamini sicut parvuli non intrabitis in regnum cælorum. Revera oblipeo. Sic factum est ut expugnabilis, in terpe est pugnantium. Regnum cælorum vim patitur, & violenti rapunt illud. Quomodo infantes inermes, ac perterriti dimittent? potius illos debere esse

fortes: & erede debuit. Nisi efficiamini sicut viriles, senes, fortes, constantes, &c. Varia responsa adducere possem. Palchalius Rabbetus pro humilitate illa ex plorat. Non ut artem habeant puerilem, sed humilitatem, atque innocentiam, quam illi per artem ann. eum possident, isti per industriam, & virtutem, habeant parvatis. Eusebius Emillenus subdit. Merito parvulum Dominus vocat, ut ejus exemplo instruantur, qui majores videri volunt. Et sanctus Maximus: Ad imperium calorum non pervenit superbis, divitiis præfatur, sed humilitate, paupertate, demerito. Arta enim, & angustia via est, que ducit ad Regnum: quisquis ergo honoribus inflatus fuerit, & auri thesauris dilatatus, tanquam onustum, & impeditum animal per angustum regnum transire non poterit. Verum nullus Tertulliano magis est te nostra loquitur. Homines, qui ad artem provecum vitilem scilicet, & senilem attingunt haud amplius crescut, sed infantes, ac pueri continuo augmentantur. Christus ergo Discipulos imbuere voluit, nempe eum, qui veluti infantes crescut, corpore, sic in via spirituali quotidie novos gradus perfectionis acquirendo non crescut, gloria cælesti indignum esse. Ecce Christus diligit parvulos, tales decens esse debere, qui semper majores esse volunt.

22. In famulatu Dei, quo plura præstantur, eo plura præstanda manent credo, & sapientiam humanatam id docuisse, dum dixit: Estote perfecti, sicut & Pater vester cælestis perfectus est. Quomodo unquam homo perfectionem Dei æquet? hinc Palchalius: Quomodo mortalis nostrum quisquam tam perfectus poterit esse sicut Deus Pater perfectus est: si perfectio Dei sit infinita, & nostra operationes sint finitæ, quomodo sic possibile ad illam pervenire? infiniti hanc esse proprietatem Aristoteles ait, Infinitum est illud, cuius partes accipientibus semper restant alie & alie accipiende. Christus ergo dicens: Estote perfecti, sicut & Pater vester cælestis perfectus est. Nobis semper esse in perfectione crescendum, quia quo majorem perfectionem acquimus eo majorem acquirendam superesse insinuare voluit. Id voluisse inferre Guarricum Abbatem in illa verba divi Lucæ: Parate viam Domini credo. Via Domini fratres quam parare jubemur, ambulando paratur parando ambulatur. Et licet multum profeceritis in ea, semper tamen vobis restat parandum, ut de his, in qua pervenistis, tendatis, & extendatis vos in ulteriora.

23. Verum quot sunt, qui ad columnas Her-

S. Maxim.
hom. in
cap. 18. S.
Math.

Tertull.
lib. 4. in
Marcion.

Palchaf.
Rabert.
lib. 3 in
cap. 5. S.
Math.
Arist. 3.
Phys.
Tom 34.

Ægid in 1.
dist 24. q.
1. & 7.
metaph.
quæst 4.
Luc. c. 3.
Guarric.
Abb serm.
5. de Ad-
ventu.

cules se pervenisse imaginantur, & dicunt, non plus ultra, vel qui per gradus meritotum se ad apicem vite inemendabilis conscendisse credunt, replicant cum divo Petro: *Bonum est nos hic esse: sed responsum mereatur, ne sciebat quid diceret.* Audite Theophylactum. *Non est dicendum cum Petro, bonum est nos hic esse, oportet semper proficere, & non permanere in uno gradu virtutis, sed ad majora transire.* Non pauci sunt, qui dum se lassos in bonis operibus, ac servitio Dei censent, dicere solent. Dum etiam juvenis etiam jejunabam, Ecclesias frequentabam, genuum flexione horam trans mittebam, in exercitiis spiritualibus frequens eram, sed modo decrepitas, aetius non possum, complexio est debilis, ut his ferendis non est par. De his scribit Chrysostomus: *In juvenute quidem mea studium habui, in juvenute jejuna vi, nunc autem senex.* Et quid ergo senes a bonis operibus eximantur? *Ne mihi veteres virtutes annumeres, nunc etiam juvenis, nunc etiam floridus & vegetus esto.* David docet, quod *justus ut palma florebit.* Quid justo cum palma? forsitan, quod sicut *inclinata resurgit*, sic servus Dei ab hominibus conculcatus a divina majestate debeat elevari, ita ut hoc ei possit tribui elogium.

S. Matth. cap. 17. Theoph.

S. Iam. Chrysof. hom. 7. in Epist. ad Hebr. Psal. 91.

Alciat. Embl. 36.

Remig. Antiphod. in Ps. 91. S. Gemin. serm. 35.

D. Matth. The c. 25. Luc. c. 19. Euseb. Gallic. hom. 1. in Nat. unius Confes.

Natur in pondus palma, & consurgit in arcum, Quo magis & premitur, hoc magis tollit onus.

Remigius Antiphodensis ait, *Notatur in palma, quod inferius circa radicem sui hispida, & superius floribus adoranda.* Sanctus Geminianus hanc palmæ proprietatem esse docet, quod *quo anno flor, eo fructuosior sit*: talis debet esse servus Dei, etatis accretio, cum ad progressum in bonis operationibus stimulare debet. Est conceptus Hugonis Victorini: *Iusti conversatio tanquam palma plus fruendo peragit, quam inchoando proponit.*

24. Omnes illi servi, qui nummis à Domino sibi datus lucrum acquirerunt, præmiis post reditum ejus sunt affecti. Sed ille, qui eos sudario involvit, & humo recondit, non solum non præmium, sed & verborum acium verberationem tulit. *Serve male & piger.* Et quidam lucratus est, servus est castigatus. *Inutilem servum eicite in tenebras exteriores, illic erit fletus & stridor dentium.* In sudario namque talentum reponit, qui gratiam sibi datam in hac carne laboribus, & fatigationibus iradica corpefcere sinit. Sunt verba Eusebii Emisleni. Sed quid de his dicemus, qui de bono in malum, & de malo in pejus deficiunt, & non profi-

ciunt, tendunt, ac pro eo quod lucratum plus amittunt & de malo in pejus declinant?
 25. Mira, & mysteriosa fuit illa fluxa à Rege Nabuchodonosor visa non solum quoad diversitatem naturarum ex quibus fuit composita, sed etiam quoad dispositionem metallorum. *Statua caput ex auro optimo erat, pedus & brachia de argento; venter, & femora ex ære sibi ferrea, pedum quaedam pars erat ferrea, quædam autem sibi.* N. metalla hæc valde de ferre obstant. Caput est aureum, humeri, ac brachia argentea, corpus & femora ærea, genua ferrea, & tandem infimæ partes terree: *Pedum quaedam pars erat sibi.* Hoc modo multi mundum fallacem deficere interpretantur. *In hac ima, in se, se habet ratio mundi, cuius principia auro erant.* *hinc Poeta auro non illam atatem descripsit, postquam omnia in deteriora sunt præcipua, siquidem vultus & stabili sub celo sed omnia fluxa sunt.*
 26. Sed ego nec puncto à vero me abhorreo, si autem, si eam eorum esse in boblam, qui ferventissimi Deo servine incipiunt, diximus. Inimicis ob perfectionem caput est aureum, Deum nec venialiter offendere videntur, aliquoties in hebdomada in fonte, & cetera jejunant, in oratione mentali se exercent, quotidie communicant, exemplo bono omnibus præcunt, loca sacra quilibet die frequentant, cunctis se macerant, sensuales concupiscentias flagris domant, verbo est caput aureum; sed paulo post quantum argenteum est vultus auro, tantum deficiunt in sanctitate, ac in spiritu repleantur. In Ecclesiis, & orationibus sunt adeo frequentes, jejunia aliquo die relaxant, offensas leves tanta cura non vitant, illa divina non orbare gratia dicunt, communionem frequentem esse nimis se in sinuare familiaritatem Dei, dicunt, & pauco tempore ad as, ferum migrant, & demum cum non remaneat in eis vestigium Christiani terra sione, & omne seculum citum facient, & pejus bellis vivunt. Hoc se deploravit Richardus: *Opus desiderabile, & dignum consensione quod inchoatur ex auro, & consummat in terra: & ferreo; sic namque describitur pedum pars ferrea, & quædam sibi.* *sibi operarios, qui in multo conversant, sua quam suam inchoant ex auro, & tandem consumunt in luto.* Ergo: *Durata, id est, perseverante, & viciosa rebus servate secundum.* Et sic in pace.